

Από τις φτωχές Αφρικανικές χώρες φεύγουν τα περισσότερα ταλέντα για τις ακαδημίες μεγάλων Ευρωπαϊκών συλλόγων. Πόσα από αυτά τα παιδιά θα υπογράψουν επαγγελματικό συμβόλαιο και πόσα θα καταστραφούν;

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Εκμετάλλευση ανηλίκων

● **Του Σάββα Κοσιάρη**
Δημοσιογράφου

Ο αθλητισμός που βιώνουμε σήμερα δεν είναι ασφαλώς ο αθλητισμός που μας έμαθαν οι αρχαίοι πρόγονοί μας. Ούτε και οι αρχές που διέπουν τη λειτουργία του μοιάζουν με αυτές που πρόταξε το «ευ αγωνίζεσθαι» ή αργότερα ο ολυμπιακός χάρτης όπως τον κωδικοποίησε με την ίδρυσή της τον Ιούνιο του 1894 η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή.

Η εμπορευματοποίηση των πάντων δεν άφησε ανεπηρέαστο τον αθλητισμό ο οποίος μπορεί μεν να δοκίμασε να αντισταθεί στον πειρασμό (ακριβώς γιατί υπήρχαν αυτές οι δυνατές αρχές) αλλά δεν άντεξε... Ο αθλητισμός δεν είναι μια η απόλυτη έκφραση της άθλησης και της ψυχαγωγίας αλλά ένα ακόμη προϊόν, ένα ακόμη εμπόρευμα με τιμές μάλιστα από τις πιο ακριβές!

Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού

και ιδιαίτερα του ποδοσφαίρου οδηγεί σε παραμέτρους που δεν συνάδουν με το αθλητικό πνεύμα. Για αυτή βέβαια την ασυμφωνία, δεν ευθύνεται το αθλητικό πνεύμα αλλά οι άνθρωποι οι οποίοι αναλαμβάνουν να το διαχειριστούν στην όποια του μορφή. Μια διαχείριση που έχει βάση της το οικονομικό κέρδος ανεξάρτητα συνεπειών και ηθικών φραγμών, με αποτέλεσμα να καταγράφονται φαινόμενα διαφθοράς. Τόσο ανησυχητικά, ώστε το θέμα να αποτελεί ξεχωριστό κεφάλαιο στη Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Βίβλος η οποία αποτελεί το ουσιαστικότερο στρατηγικό έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον αθλητισμό.

Έντονος ο προβληματισμός που αναπτύσσεται και ακόμη εντονότερες οι συστάσεις στα κράτη μέλη: Η διαφθορά, το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και άλλες μορφές οικονομικού εγκλήματος θα πρέπει να διωχτούν δυναμικά! Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πάντως αναφέρεται ιδιαίτερα σε συμπεριφορές μάντζερ παικτών, η δραστηριότητα των οποίων αυξήθηκε σημαντικά μετά τις εξελίξεις στην εύκολη για μετακίνηση ποδοσφαιριστών (και όχι μόνο...).

Βρώμικο χρήμα

Σε ότι αφορά στο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος μέσω του ποδοσφαίρου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημειώνει στη Λευκή Βίβλο: «Η διαφθορά, το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και άλλες μορφές οικονομικού εγκλήματος επηρεάζουν τον αθλητισμό σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Δεδομένης της έντονης διεθνοποίησης του συγκεκριμένου χώρου, η διαφθορά στον αθλητισμό συνήθως έχει διασυννοριακές παραμέτρους. Τα προβλήματα διαφθοράς που έχουν ευρωπαϊκή διάσταση πρέπει να αντιμετωπιστούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι μηχανισμοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πάταξη του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος θα πρέπει να εφαρμόζονται αποτελεσματικά και στον τομέα του αθλητισμού».

Εμπόριο παικτών

Πιο ανησυχητικές όμως είναι οι διαπιστώσεις για το εμπόριο παικτών και την εκμετάλλευση ανηλικών παικτών: «Η δημιουργία μιας πραγματικά Ευρωπαϊκής αγοράς παικτών και η άνοδος του επιπέδου των τιμών τους σε ορισμένα αθλήματα αύξησαν τις δραστηριότητες των μάντζερ παικτών. Σε ένα διαρκώς πιο περίπλοκο νομικό πλαίσιο,

Μετά τη φτώχεια και τις αρρώστιες μια ακόμη μεγάλη πληγή για πολλές από τις Αφρικανικές χώρες. Η εκμετάλλευση ανηλικών παικτών. (PAIDIA –KENYA)

σιο, πολλοί παίκτες (αλλά και αθλητικά σωματεία) χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες μάντζερ για τη διαπραγμάτευση και την υπογραφή συμβολαίων.

Έχουν αναφερθεί κακές πρακτικές στις δραστηριότητες ορισμένων μάντζερ, οι οποίες έφτασαν ακόμη και σε περιπτώσεις διαφθοράς, ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και εκμετάλλευσης ανηλικών παικτών. Αυτές οι πρακτικές ζημιώνουν τον αθλητισμό και εγείρουν σημαντικά ερωτήματα ως προς τη διαχείριση»

Εκμετάλλευση ανηλικών

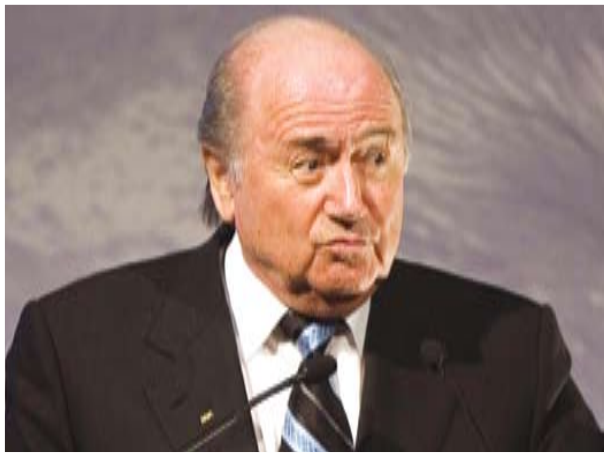
Η εκμετάλλευση ανηλικών είναι ένα κεφάλαιο άγνωστο μάλλον για μας εδώ στην Κύπρο (για την ώρα) αλλά υπαρκτό και τραγικό σε πολλές χώρες της Ευρώπης. Δεν είναι λίγες οι φορές όπου εκθειάσαμε τις ακαδημίες μεγάλων συλλόγων στην Ευρώπη αλλά και την ικανότητά τους να ανακαλύπτουν (με τη βοήθεια και μάντζερ) σπουδαία ταλέντα από το κάθε σημείο της γης. Πίσω όμως από αυτό το θαυμασμό για την ανακάλυψη των ταλέντων κρύβονται και τραγικές περιπτώσεις. Και για να ανησυχήσουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αυτές οι περιπτώσεις δεν είναι λίγες...

Ενισχυμένο από τις μεταπολεμικές οικονομικές κρίσεις που διέλυσαν τη Δυτική Αφρική, ένα επικερδές εμπόριο νέων ποδοσφαιριστών βρίσκεται σε άνοδο. Παιδιά τα οποία δεν έχουν τελειώσει ούτε την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ανιχνεύονται για το ταλέντο τους από τις μεγάλες ομάδες της Γαλλίας, του Βελγίου, του Μαρόκου και της Τυνησίας με στόχο την μεταπώλησή τους.

Μια πρόσφατη έρευνα της εφημερίδας The Observer στην Ακτή του Ελεφαντοστού αποκάλυψε ότι Λιβάνιοι επιχειρηματίες στο Αμπιτζάν –μια επιχειρηματική κοινότητα που κάποτε ασχολείτο

Ο πρόεδρος της ΟΥΕΦΑ Μισιέλ Πλατινί χαμογελά σε μια από τις συνεδριάσεις της ΟΥΕΦΑ. Πίσω όμως από το χαμόγελό του κρύβεται ο προβληματισμός για τις συμπεριφορές μεγάλων συλλόγων της Ευρώπης σχετικά με την εμπορία ταλέντων

Εμπόρους παιδιών χαρακτηρίζει τους συλλόγους που αγοράζουν τα ταλέντα των φτωχών χωρών ο πρόεδρος της ΦΙΦΑ Ζεπ Μπλάτερ. (SEP BLATTER)

με το λαθρεμπόριο κέδρου και διαμαντιών- έχουν στρέψει την προσοχή τους στο ποδόσφαιρο, ιδρύοντας παράνομα σχολεία προπόνησης σε ολόκληρη τη χώρα σε μια προσπάθεια να καλλιεργήσουν τα καλύτερα ταλέντα για ορισμένες από τις μεγαλύτερες ομάδες της Μέσης Ανατολής και της Ευρώπης.

Οι γονείς των παιδιών και οι ίδιοι οι νεαροί ονειρεύονται την επιτυχία, αλλά εδώ βρισκόμαστε μπροστά σε μια διαδικασία εκμετάλλευσης, η οποία έχει σημάνει συναγερμό ανάμεσα στις μη κυβερνητικές οργανώσεις της Δυτικής Αφρικής, όπως είναι η Caritas και η Save the Children...

Τραγικές συνέπειες

Μαζεύουν λοιπόν οι μάντζερ, οι ακαδημίες ή οι σχολές ποδοσφαίρου εκατοντάδες παιδιά από

τις αφρικανικές χώρες (και όχι μόνο) τα οποία με αποσκευές το όνειρο για τη μεγάλη σταδιοδρομία αλλά και την έξοδο από τη φτώχεια, μεταφέρονται στην Ευρώπη. Από τις εκατοντάδες ταλέντα όμως που δοκιμάζονται, μόνο ελάχιστα καταφέρνουν στο τέλος της εκπαίδευσής του να επιλεγούν για ένα συμβόλαιο και να συνεχίσουν ομαλά την ποδοσφαιρική τους πορεία.

Τα υπόλοιπα παιδιά, αυτά δηλαδή που δεν επιλέγονται, διερωτάστε τι απογίνονται; Εθισμένα από τον «πλούσιο» τρόπο ζωής που έμαθαν στη διάρκεια των ποδοσφαιρικών δοκιμών τους δεν θέλουν να επιστρέψουν στη φτώχεια της πατρίδας τους. Αλλά και να θέλουν κάποια από τα παιδιά, αυτοί που τα ξεσήκωσαν δεν διασφαλίζουν τις προϋποθέσεις επιστροφής τους!

Αυτά τα παιδιά λοιπόν, αποτυχημένα ταλέντα και προδωμένα από το όνειρό τους, καταφεύγουν στην αναζήτηση της επιβίωσης στην ξένη χώρα, με οποιοδήποτε μέσο και τρόπο. Με ελάχιστα έως μηδενικά εφόδια, οικονομικά και κατάρτισης, έχουν σαν πιθανότερη προοπτική τους την εκμετάλλευση και το παραστράτημα στο έγκλημα...

Η Βραζιλία

Το πρόβλημα όμως δεν αφορά μόνο στις φτωχές Αφρικανικές χώρες. Αφορά και στη Λατινική Αμερική, εκεί όπου το ποδόσφαιρο τα παιδιά το μαθαίνουν πριν από την αλφαβήτα στο σχολείο! Οι περισσότερες ομάδες καλλιεργούν το άθλημα μέσα από τις ακαδημίες τους όχι προς άμεσο όφελος των παιδιών και του ποδοσφαίρου αλλά το δικό τους. Είναι στην ουσία επιχειρήσεις εμπορίας παικτών, αφού με την πώληση ενός καλού ταλέντου μπορούν να καλύψουν τον προϋπολογισμό μιας χρονιάς! Αξίζει να σημειώσουμε ότι το δεύτερο στη σειρά (μετά τον καφέ) προϊόν που εξαγεί η Βραζιλία είναι οι παίκτες!

Ο Μισιέλ Πλατινί

Ο ίδιος ο πρόεδρος της ΦΙΦΑ Μισιέλ Πλατινί ανησυχώντας για τις διαστάσεις που προσλαμβάνει η εκμετάλλευση ανηλίκων χαρακτήρισε ούτε λίγο ούτε πολύ εμπόρους παιδιών τους συλλόγους και τους μάντζερ: «Το να περνάει ένα παιδί τον ωκεανό μόνο και μόνο για να κλωτσάει μια μπάλα, εγώ το χαρακτηρίζω διακίνηση ανηλίκων. Οι περισσότεροι παίκτες που έρχονται στην Ευρώπη δεν γίνονται Ροναλντίνιο. Παίζουν σε μια ημιεπαγγελματική ομάδα στην Ανατολική και στη Νότια Ευρώ-

Ο Αντρέ Μπικέι είναι ένα από τα ταλέντα του Καμερούν που διέπρεψαν στην Ευρώπη. Πολλά άλλα όμως παιδιά από τη χώρα του χάθηκαν και καταστράφηκαν στους δρόμους Ευρωπαϊκών πόλεων όπως ο ίδιος αποκαλύπτει

πη και μετά μένουν αναλφάβητοι, χωρίς χαρτιά και ποδοσφαιρικό μέλλον».

«Νεοαποικιοκράτες»

Η ΦΙΦΑ έχει απαγορεύσει τις μετεγγραφές ανηλίκων αλλά οι σύλλογοι της Ευρώπης έχουν βρει παραθυράκι με το οποίο παίκτες άνω των 16 αλλάζουν ομάδα στα όρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας ποδοσφαίρου Σεπ Μπλάτερ, κατηγόρησε τις ομάδες της Ευρώπης για «ποταπή» συμπεριφορά, λέγοντας ότι εμπλέκονται σε ένα «κοινωνικό και οικονομικό βιασμό», καθώς χτενίζουν τον αναπτυσσόμενο κόσμο για ταλέντα. «Το βρίσκω μη υγιές, αν όχι ποταπό, να στέλνουν οι πλούσιες ομάδες ανιχνευτές ταλέντων στην Αφρική, τη Νότια Αμερική και την Ασία για να “αγοράσουν” τους πιο πολλά υποσχόμενους ποδοσφαιριστές από εκεί», υποστηρίζει ο Μπλάτερ. «Οι κορυφαίες ομάδες της Ευρώπης συμπεριφέρονται σταδιακά σαν νεοαποικιοκράτες που δεν δίνουν δεκάρα για την κληρονομιά και τον πολιτισμό, αλλά εμπλέκονται σε έναν κοινωνικό και οικονομικό βιασμό».

Χαρακτηριστικές για το πρόβλημα της εκμετάλλευσης ανήλικων παικτών είναι και οι τοποθετήσεις ενός πολυταξιδεμένου διεθνή από το Καμερούν, του Αντρέ Μπικέι. «Δεν πήγα ποτέ σε κάποια ακαδημία. Έπαιζα μπάλα στο σχολείο και σε άλλες κοντά στο σπίτι μου. Έπαιζα σε μια ομάδα τρίτης κατηγορίας και μόνο όταν με επέλεξαν να παίξω για την ομάδα των Κ-17 της χώρας μου άρχισα να παίρνω το ποδόσφαιρο στα σοβαρά. Κατά τη διάρκεια της διοργάνωσης, στην Ιταλία ο μάνατζερ της Εσπανιόλ με ζήτησε για δοκιμή. Τώρα; Έχω παίξει σε Ισπανία, Πορτογαλία, Μόσχα και Αγγλία.

Είναι πολλές οι ομάδες που πηγαίνουν στην Αφρική για να δουν αγόρια με προοπτική να τα εντά-

ξουν στους συλλόγους τους. Παλιότερα ήταν μόνο μερικοί ποδοσφαιριστές, αλλά πλέον κάθε χρόνο πολλά παιδιά από το Καμερούν έρχονται για δοκιμές στην Ευρώπη.

Πολλοί νεαροί παίκτες στο Παρίσι δεν έχουν τίποτα. Τους φέρνουν από την Αφρική οι ατζέντηδες και αν δεν τα πάνε καλά τους παρατάνε στο δρόμο, τους εγκαταλείπουν».

Η ακαδημία του Άγιαξ είναι μια από τις καλύτερες στον κόσμο. Πόσα όμως ταλέντα αξιοποιούνται στις ακαδημίες των μεγάλων συλλόγων και πόσα χάνονται;

Το πρόβλημα της εκμετάλλευσης (και καταστροφής) ανήλικων παικτών αποτελεί μια από τις «άγνωστες» αλλά μεγάλες, πολύ μεγάλες πληγές που αφήνει η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού. Μια εμπορευματοποίηση που θυσιάζει θέσεις, αρχές, αξίες και ιδέες προκειμένου να εξυπηρετηθούν τα μεγάλα συμφέροντα μιας ακόμη μεγαλύτερης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Του αθλητισμού... ■